

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hóra . . . 25 K Félévre . . . 150 K
 Negyedévre . . . 75 K Egész évre . . . 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Főlelős főszerkesztő: Dr Komlássy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

A béke ratifikálása

A külügyminiszter nyilatkozata szerint a nemzetgyűlés legközelebbi programjához tartozik a *trianoni béke ratifikálása*. Becikkelyezése annak a békeszerződésnek, amely az ország szétdarabolását formálisan is jóváhagyja s amely azzal a tragikusan kurta és furesa biztatással bocsájtja világgá a mindenétől megfosztott országot, hogy lépjen a békés fejlődés és haladás útjára.

Ezt a békeszerződést az egész nemzet néma, de mégis hangos tiltakozása mellett irták alá a kormány megbízottai a párisi Nagy-Trianon oszlopesarnokában s csak az ország rendkívüli súlyos helyzete, a nyomasztó kül- és belpolitikai viszonyok voltak azok az indítékok, amelyek az aláírást a nemzet iránti kötelességgé tették.

Kétségtelen, hogy ugyanazok az indítékok, melyek az aláírást észszerűvé tették és parancsolták, ugyanazok követelik és parancsolják a békeszerződés ratifikálását is.

A kis antánt célja kifejezetten és határozottan az, hogy ha Magyarország nem ratifikálja a trianoni békeszerződést, akkor az antántban tömörült utódállamok fegyveresen fogják arra kényszeríteni; a nemzetek szövetségének elnöki tanácsa pedig tudtúl adta már országnak-világnak, hogy ragaszkodik a különféle párisi békeszerződések szövegeire végrehajtásához és semmiféle területi kérdésbe nem avatkozik bele. Az ország belpolitikai helyzete azonban olyan, hogy a rend és nyugalom ugyan örvendetesen halad a megerősödés és megszilárdulás felé, mindazonáltal nyílt titok, hogy Károlyi Mihály és vörös pri-békjei csak az alkalomra várnak, hogy a nemzet ellen megtervezett merényletet végrehajtsák.

Ilyképen tehát nem lehet más választása a nemzetnek, mint belenyugodni a sors meg nem változtatható végzésébe s ratifikálni, becikkelyezni a békeszerződést. Addig azonban semmiesetre sem, míg a jogtalanul megszállva tartott Baranyát a szerbek ki nem űrik, míg elégtételt és kárpótlást nem adnak a békeszerződés ellenére elhuzott megszállásért, míg az összes szomszédok elfogadható garanciát nem adnak arra, hogy az uralmuk alá kerülő magyarság gazdasági, kulturális és politikai életében teljesen egyenlő elbánásban fog részesülni. Mig ezeket a feltételeket nem teljesítik, addig a nemzetgyűlés merényletet követne el az ország ellen, ha a trianoni békeszerződést ratifikálná.

A békeszerződés becikkelyezésével nem mondunk le erőszakkal elrabolt részeiről hazánk megszentelt földjének.

Egy rögnök az elvételét sem ismer-

jük el jogosnak, egyetlen magyar testvé-
 rünknek ellenséges idegen uralom alá
 kényszerítését sem ismerjük el igazságos-
 nak. Tudatában vagyunk annak, hogy a
 leghatalmasabb emberi erő sem képes az
 ezeréves Magyarország istenalkotta termé-
 szetes egységét tartósan megbontani. Tud-

juk, hogy a világ csak akkor nyeri visz-
 sza valóban a béke áldásait, mikor a most
 elkövetett igazságtalanság jóvá lesz téve.
 Kell, hogy ezt elszakított testvéreink is
 tudják. Kell, hogy velünk együtt ők is
 szüntelenül azért dolgozzanak, hogy velünk
 mielőbb újra és örökre egyesüljenek.

Egy internacionalista tanárjelölt

Zsuga Imrét két és fél évi börtönre ítélték

Érdekes, részletekben gazdag kommunista perben itélkezett ma a gyorsított ötös tanács. Zsuga Imre 28 éves tanárjelölt, a proletárdiktatura alatt a vármegyei gazdasági felügye-
 lőség volt politikai megbízottja ílt a vádlottak padján, hatóság elleni erőszak és orgazdaság büntetével vádolva. A vádlott megnyerő külső sejtü szerény fiatalember, akit azonban tetteitől-lelkéstől megméltalmazott a hazug és rön-
 boló tanítás, a kommunizmus, internacionalizmus, szocializmus. A tárgyalás nem a megszo-
 kott, szürke képet mutatta, a terem egy tudó-
 mányos vitaközös színhelyéül tűnt fel. Benkő Lajos bíró, a tárgyalás elnöke, majd Bereczky László bíró intézett a vádlotthoz több tudomá-
 nyos kérdést, amit méltón egészített ki Ferenczy Tibor kir. ügyész tudományos értékű, gondolatokban és igazságokban gazdag vád-
 beszéde.

Az általános kérdéseknél kiderült, hogy Zsuga Imre, a vádlott, tanárjelölt. Latin, ma-
 gyar és történelmi szakra készült. 42 hónapig volt a haretéren. Nem érzi magát bűnösnek. Elmondja, hogy már hat év óta szocialistának és internacionalistának érezte magát, bár a munkásmozgalmakban nem vett részt, mert az elméleti dolgokat nem tartotta összefüggőnek a munkásmozgalmakkal.

Benkő elnök kérdésére kijelenti, hogy a történelmet a történelmi materializmus szem-
 pontjából vizsgálja. Az internacionalizmus nem válogat az eszközökben, legalább addig nem, míg meg nem erősödik. A vádakra vonatkozólag kijelenti, hogy öneki, mint a birtokrendező bizottság politikai megbízottjának az volt a feladata, hogy ellenőrizze azt, hogy a tisztviselők elvégzik-e a feladatukat, bejárnak-e a hivatalukba s hogy a hivatalnokok úgy bánjanak a proletárokkal, mint emberekkel.

Benkő elnök: Szükséges volt-e az, hogy azért egy 1500 koronás fizetésű embert állítsanak oda?

Zsuga: A rendszer védekezett.
 Elnök: Dehogya, a rendszer nem védekezett, hanem támadott.

S milyen törvény alapján nevezték ki vagy választották magát?

Zsuga: A szocializmus alapján.

Elnök: Az nem törvény, az eszme. Senki sem választotta, senki ki nem nevezte ma-
 gukat.

Zsuga: A szervezett munkásság állt a hátunk megett.

Elnök: Próbálna meg csak ma, nem dob-
 ná-e ki a vármegyei házáról?

Zsuga különben nem tagadja, hogy Hand-
 lertől fizetést is vett fel: hatezer koronát.

Elnök: Irt ön cikkeket a Debreceni Vö-
 rös Ujságba (Debreceni Független Ujság) is?

Zsuga: Igen, tanító cikkeket, a terme-
 lésről.

Ezután a védő dr Nagy János intéz több
 kérdést a vádlotthoz, amelyből azt akarja ki-

hozni, hogy Zsugát Csiba Győző méltalmazta
 meg, aki Oroszországban Kun Bélával volt egy
 fogolytáborban, s aki Zsugának barátja volt.

Ezután Bereczky László bíró és a vád-
 lott között hosszabb vita indul meg, amikor is
 hangzottatta Zsuga, hogy őt „a sors sokszor
 oldalba rugta”.

Majd a tanúkihallgatásokat kezdik meg.
 Szamosy Béla vármegyei főjegyző elmondja,
 hogy Zsuga a hivatalában is folyton kommu-
 nista könyvet olvasott. Nem látta, hogy agresz-
 zívül viselkedett volna.

Herpay Gábor vármegyei főlevéltáros sa-
 rint Zsuga kifejezetten kommunista volt. Egy-
 izben ő, Heita János és Cséki Sándor 3 órától
 8-ig vitakoztak a vádlottal és igyekeztek me-
 győzni, de hiába.

Cseke Sándor vármegyei árvaszéki elnök
 elmondja, hogy igen keveset érintkezett Zsu-
 gával. Egy izben egy tanácskozáson Nagy La-
 jos olyan kijelentést tett, hogy *gépfegyverrel
 kell a nagyhasú parasztokra lövetni, 60-70-et
 lelőni* s akkor majd adnak mindent, mert most
 proletárdiktatura van, ugye Zsuga elvtárs? —
 Erre Zsuga így felelt: — Ugy van!

Ezután Buchwein Lajos vallomását fel-
 olvassák, majd Ferenczy Tibor ügyész mondott
 nagy vádbeszédet. Az internacionalizmus, mon-
 dotta nem ideológia, hanem idiotológia. Súlyos
 büntetést kér, hogy ez a tanárjelölt, aki a tör-
 ténelem, aki a magyar nyelv tanárának készült
 s ilyen eszméket fogadott el, ne lehessen a tár-
 sadalom tagja.

Nagy János védőbeszéde után a bíróság
 rövid tanácskozása után az elnök kihirdette az
 ítéletet, mely szerint a törvényszék Zsugát ha-
 tóság elleni erőszak és orgazdaság büntette
 miatt 2 évi és 6 hónapi börtönre, 1000 korona
 pénzbüntetésre s 5 évi hivatalvesztésre ítélte.

Friedrich István a külpolitikai orientációról

Hirdetmény

A magyar kormány a jelenleg tényleges katonai szolgálatot teljesítő 1895., 1896. és 1897. évi születési évfolyambeli hadköteleseknek felváltása céljából az 1899. évi születési évfolyambeli népfelkérésre kötelezetteknek népfelkérési tényleges szolgálatra való igénybevételét rendelte el.

Az igénybevétel nemcsak a katonailag kiképzett, valamint a háború tartama alatt megtartott népfelkérési bemutató szemléken alkalmasnak talált, és a polgári életben való nélkülözhetetlenségük miatt felmentett hadkötelesekre, hanem az 1899. születési évfolyamba tartozó népfelkérési tényleges szolgálatra alkalmas összes népfelkérésre kötelezettekre kiterjed.

Ennélfogva azok az 1899. születési évfolyambeli népfelkérésre kötelezettek, akik a háború alatt megtartott népfelkérési bemutató szemlék alkalmával alkalmatlannak találtak, vagy bár alkalmasnak találtak, de utóbb alkalmatlanságuk miatt felülvizsgálati uton elbocsátattak, végül szemlekötelezettségüknek a háború alatt bármely okból nem tettek eleget, jelenlegi alkalmasságuk felülbírlása céljából népfelkérési bemutató pótszemlére fognak előállítani.

A bemutató pótszemlén megjelenni tartozó népfelkérésre kötelezettek összeírhatása céljából a honvédelmi miniszter rendelete értelmében felhívjuk a város területén tartózkodó összes 1899. évi születésű népfelkérésre kötelezettek, akik az 1918. évi április hóban megtartott népfelkérési bemutató szemle alkalmával alkalmatlannak találtak, vagy a népfelkérési tényleges szolgálatból alkalmatlanságuk miatt elbocsátattak, vagy szemlekötelezettségüknek a háború alatt nem tettek eleget, hogy összeírásuk céljából a debreceni illetőségűek 1920. október 13. án szerdán, a vidéki illetőségűek 1920. október hó 14-én, csütörtökön, délelőtt 8 óratól 1 óráig, a katonai és illetőségi ügyosztálynál (Városháza felmelet, 13. számú szoba) jelentkezzenek. A jelentkezés alkalmával a katonai viszonyukra vonatkozó mindennemű személyi okmányokat hozzák magukkal.

Az összeírás céljából való jelentkezés elmulasztása az 1915. évi II. t. c. 5. §-ába ütköző kihágás és az a törvény teljes szigorával büntetettük.

A várcsi tanács.

Teljes összhang a kormányzópártban

Budapest, okt. 8. (N. St. t. j.) A fővárosi sajtóban az utóbbi időben mind többször bukkant fel olyan hír, mintha a kormányzópártban éles ellentétek volnának. Ez a hír teljesen téves, mert ha vannak is egyes irányzatok, közök és felfogásbeli eltérések, az egységes kormányzópárt minden tagja és minden vezetője meg van arról győződve, hogy a kormányzópártnak, míg feladatát nem teljesítette, egységesnek kell maradnia. S arra helyeznek nagy súlyt, hogy Rubinek Gyula, nagyatádi Szabó István és Haller István pártvezérek és híveik között minden differenciát elkerüljenek, mert ennek a három vezetőférfinak szoros együttműködésére az országnak feltétlenül szüksége van.

Kölcsönt kapott az ország?

Páris, okt. 8. (Nemz. St. tel. jel.) Pénzügyi körökből nyert értesülések szerint a francia kormány beleegyezett abba, hogy Magyarország 300 millió frank kölcsönt kapjon, amely 5 százalékos lesz. A visszafizetés határideje 15 év.

Mit tervez a kis antánt?

Budapest, okt. 8. (N. St. t. j.) Hogy egyes külföldi sajtóban milyen hírek vannak elterjedve a magyar állapotokról, mutatja a *New York Herald* egyik ideérkezett száma, amelyben azt írja, hogy a kis antant, mihelyt Rigában meg lesz az orosz-lengyel béke, Magyarországgal fog végezni, hogy megakadályozza miszerint Oroszországgal szövöttek.

Erdély száműzöttjei Debrecen népéhez

Egy aradi asszony szózata

Megilletődéssel léptük át határodát, Debrecen! . . . A pirkadó hajnal felcsilló párázat, szürke fátyolként borult reád, mikor közeledtünk és lelkünk szorult érzetével fűrkésztük, vajjon lefátyolozott arcod but, vagy elfeledett örömet takar-e számunkra? Nem ötletszerűen jöttünk mi ide hozzád. Ugy állottál mindig előttünk, mint a szittya magyarságnak elevenen élő, véresen lüktető szíve, és amikor ez a szív egyet dobbant valaha, azt mi megéreztek mindég odafönn a 13 vértanuk városában. Régen volt . . . amikor a Te néped is elzarándokolt szívében a szent földre kegyelettel a 13 nagy vértanú szobrához . . .

Óh, mily feledhetetlenül szép volt az, amikor alázatosan lehajtott fővel, összekulcsolt kézzel állottunk ott együtt és lelkünk a közös imában eggyé válva, merészen bizakodva, törhetetlen hittel szállott fel az ég felé, mint a turul madár . . . Régen volt . . .

Azóta tömérdek vér és tömérdek könny folyt el . . . Megszámálhatatlan, mint az ég csillaga, az a sok idő előtt letört élet. Oda adtuk őket, nemzetünknek legszebb virágait, a fiainkat, oda adtuk a férjeinket, oda gyermekeink apát . . .

Ők pedig menének, hogy hitet tegyenek magyarságukról, és vitték a haza oltárára az egyetlen, a legdrágábbat a mit többé soha senki és semmi sem adhat vissza, sem ő nekik, sem minékünk: az életüket.

Debrecen népe, mi ebben is egy voltunk véle! És a mikor a magyar szív minden órában gyötrelmes száz halált halt remény és kétség között a mikor ránk tört a népek söprédeke, a gaz oláh horda, a mi vágyó lelkünk akkor is Debrecen felől várta, leste, kereste a hadak útját a melyen majd jönni fognak kasszával-kapával össze törni, fogaikkal véresre tépni, szét marcangolni ezt a gaz söprédeket, a mely végig botozta, meg pofozta bennünk a magyarságot és meggyalázta bennünk az önérzetet.

Amíg mi szívzakadva vártunk és sejtve, titokba varrtuk a magyar ruhát, Boesky-nyakendőt, fontuk a virágot a győzők homlokára, ők, a gazok kifosztottak bennünket minden javainkból, elvették közintézményeinket s azokban most a festett képi boeskoros kultúra üli orgiáit, mi mégis egyre vártunk törhetetlen hittel és lelkünk, ez a csapdába került madár, vergődött némán, hangtalanul, tehetetlenségében véresre törve magát . . .

Most, amikor úgy éreztük, hogy már mindent elvettek tőlünk, elvették még az iskolánkat is, s amilyen nagy volt addig a némaságunk, olyan nagy lett a felajdulásunk.

Ezt az egyet nem, sohasem, inkább kiterítve, holtan lássa minden anya a gyermekét, minthogy önként egyet is odaadjon közülök az oláhnak! Ebbe a felkiáltásba belezokogott minden magyar anya szíve és mi köblünkre ölelve a mi édes kicsinyeinket, neki indultunk a bizonytalanba, a közeledő télnek nyomorúságos hajléktalanságába. Most itt vagyunk és hozzád szólunk Debrecen népe, akivel a magyarságban egyek voltunk és lelkünk törhetetlen hitével, abban a tudatban, hogy ennek az elárvult, cserben hagyott, rablótól bitorolt országnak lesz még ezer esztendeje, hozzátok szójunk esdő szóval debreceniek: nyissátok meg szíveteket és hajlékotokat előttünk!

Ne féljetek tőlünk, hiszen mi nem csapunk le rátok, mint a prédára leső, károkozó fekete madarak, hogy fölfaljunk Titeket! Aki itt van, az mind magával hozta két munkás kezét és eszében, szívében olyan értékeket, melyek nálatok is csak a köznek használhatnak. Csak egy kis helyet kérünk. Tegyétek ránk nézve lehetővé, hogy a város munkás, dolgozó osztályába beleilleszkedhessünk, egedjétek meg azt is, hogy segíségekre legyünk a város még fejlettebbé még nagyobbá tételében, hogy majdan igazi büszkesége legyen az a leendő Nagymagyarországnak! - Erdély száműzöttjei áhítatos lélekkel imádkoznak, hogy úgy legyen . . .

(Dr S. ne)

Csendélet Mikepércsen

Ki zavarja a község belbékéjét?

Mikepércsen nem akar békesség lenni. Nánási József, a kommunista magatartásáért már egyszer letartóztatott ref. tanító szabadlábra helyezése óta újra kezébe vette a mikepércsi református magyarok vezetését, akik még mindig vakon követik, mert azt tarják róla, hogy „Nánásit nem fogja a törvény.” Nem is lesz addig erkölcsi megújulás ebben a szerencsétlen községben, míg ez az ember „vezet” ottan.

A legújabb eset az, hogy Silye János állami tanítót akarja elmarni a községből, mert ez a talpig tisztességes, fiatal néptanító, aki végigküzdötte a háborút, míg Nánási otthon méhészkedett, utjában áll és nem akar az ő vezetésé alá kerülni, mint a mikepércsi nép félrevezetett része, mely még nem tudja, hová fogja vezetni ez a szájas népvezér.

Ez a fiatal tanító a vörös rémuralom alatt is szemben állott a kommunista maszlagot az iskolában is hitegető Nánásival és nyilván ezért tartóztatták le Hajduböszörményben, mint gyanús ellenforradalmárt a vörösök. Egészen az oláh megszállásig börtönben tartották.

Ez ellen a hazafias és vallásos állami tanító ellen indítványt tett Nánási (a kommunista!) a ref. presbiteriumnál, hogy kérjék haladéktalan elhelyezését, mert Silye veszélyezteti a község belbékéjét. (!) Az indítványt sikerült is aláírni a presbiterium többségével, tehát az indítvány sorsa nem lehet kétséges, hiszen a presbiterium többsége vakon követi a kommunista Nánásit.

Vasárnap kerül az indítvány a mikepércsi presbiterium elé, azonban időközben értesült arról Silye János állami tanító is és rágalma zásért bűnvádi feljelentést tett egy Nánási József, mint azon félrevezetett presbiter ellen is, akik a rágalmozó indítványt aláírták. Mert ám azt megdönthetetlen bizonyítékokkal kell igazolni, hogy mivel zavarta Silye a község belbékéjét. A farkas és bárány II. régi meséje ujult fel Mikepércsen . . .

Lázadoznak

az oroszparasztok

Páris, okt. 8. (Nemzeti St. tel. jel.) Az *Excelsior* közli Waszilev orosz tábornok nyilatkozatát, aki most szökött meg Oroszországból. A tábornok kijelentette, hogy meg van arról győződve, hogy az egész orosz földmives nép csakhamar fel fog lázadni a vörös uralom ellen. Az orosz földmivesek, akik a bolsevistákat hatás szerint itélik meg, habozás nélkül fognak Wrangel tábornokhoz csatlakozni, mihelyt Wrangel sikerét érezni fogják. A lengyelekkel való harcok a közeledő hideg időjárás miatt fegyverszünetet fognak eredményezni, de a téli hadműveletek tovább fognak folyni. Waszilev szerint a szovjetet egy éven belül demokráta uralom fogja felváltani.

Francia beavatkozás?

Zürich, okt. 8. A *Humanité* szerint számolnak azzal, hogy Franciaország legközelebb katonailag is beavatkozik a szovjet kormány ellen tovább folytatandó hadműveletekbe. Wrangel tábornok, aki most Szebasztopolban tanácskozik a nyugati államok képviselőivel, ígéretet kapott, hogy francia csapatok délről fogják támogatni hadműveleteit.

Indiát is fenyegeti

a vörös-rém

London, okt. 8. (Nemz. St. tel. jel.) A *Daily Mail* legutóbbi száma közli, hogy Indiát bolsevista veszedelem fenyegeti, mert Bokharát a vörösök elfoglalták. A munkások sztrájkolnak Indiában. Az árak magasak, a bérek csekélyek.

HIREK

Az ipartörvény

revíziójának előkészítésére bizottságot küldött ki a kereskedelmi miniszter, aki alaposan és mindenre kiterjedő gondossággal akarja ezt a kérdést megoldani. Rendezni akarja a munkáskérdés egész komplexumát, a panaszbizottságok ügyét, a szakszervezetek működését, a sztrájkok kérdését és minden törekvése odairányul, hogy a magyar munkásság szociális igényeit is kielégítse. Legfontosabb azonban az a szándéka, hogy az ipartörvény nyitott részeit, melyeken keresztül az élődi vándorpatkányok vigan keresztül-kasul futkározhattak, — egyszersmindenkorra betömje. Ha ez sikerül Rubinek Gyulának, akkor olyan munkát fog végezni, amely nemzeti szempontból beláthatatlanul fontos eredményeket fog rövidesen produkálni. Messzemenő reményekkel nézünk az előkészülő bizottság működése elé...

Vasárnap istentiszteletek

A református templomokban: Nagytemplomban délelőtt 9 órakor predikál dr. Nemes István segédlelkész, délután 2 órakor kátét magyaráz Varga Ferenc segédlelkész, Kistemplomban délelőtt 9 órakor predikál Varga Ferenc segédlelkész, délután 2 órakor kátét magyaráz Zsinbory Sándor segédlelkész. Kossuth-utcai templomban délelőtt 9 órakor predikál Almássy Márton segédlelkész, délután 2 órakor gyermekistentiszteletet tart Irlandia Dezső segédlelkész, délelőtt 11 órakor ifjúsági istentiszteletet tart Erdős Károly lelkészkepzőintézet igazgatója, Árpád-téri templomban délelőtt 9 órakor predikál Úray Sándor lelkész, délután 2 órakor gyermekistentiszteletet tart Almássy Márton segédlelkész. Ispóly templomban délelőtt 9 órakor predikál Kalmár Dániel segédlelkész, délután 2 órakor gyermekistentiszteletet tart Kalmár Dániel segédlelkész. Homokkeri imaházban délelőtt 9 órakor predikál Molnár Ferenc vallásaindítólelkész.

Vasárnapi iskolák a szokott helyen és időben.

A Konfirmált Leányok Szövetségében délután 3 órakor a serdülő, 4 órakor a felnőtt tagok összejövetele. A róm. kath. templomokban vasárnap fél 7, 7. 8. fél 9, háromnegyed 11 és fél 12 órakor esendés misek. Fél 10 órakor nagymise, utána sz. beszéd. Délután 3 órakor litánia, sz. olvasó, 4 órakor szentbeszéd és a Mária Társulat ájtatossága. Októberben hétköznapokon délután 5 órakor sz. olvasó ájtatosság.

— Vacsora Horthy István tiszteletére.

Csütörtökön városunkban tartózkodott a kormányzó testvérbarátja: Horthy István altábornagy, lovassági főfelügyelő, ki azt a kívánságát fejezte ki, hogy Debrecen polgári társadalmának egyes tagjaival is megismerkedhessenek. Este a Casino éttermében negyven terítékű vacsora volt, amelynél a vendéget Weszprény Zoltán ny. főispán, a Casino elnöke szíves szavakkal üdvözölte. Hosszasban beszélgetett a vendég Hubert Ottó főispánnal, dr. Komlóssy Imrével, lapunk szerkesztőjével és dr. Haendel Vilmos egyetemi tanárral. A társaság éjfélkor oszlott szét. Az altábornagy reggel elutazott Debrecenből.

— Takarékoskodjunk a tüzelővel!

A tanács felhívja a város lakosságát, hogy tekintettel a tüzifakészletek csekély voltára, a tüzelő anyagokkal a legnagyobb mértékben takarékoskodják s mi után a város erdőségeiből termelt faanyag a közgyűlés határozata értelmében a kötött javadalmaszú egyének részére utaltatik ki, tüzifa kiutalás iránti kérelemmel a városi tanácshoz senki se forduljon.

— Gözkazánfűtők és gőzgépközvetők vizsgálója.

A debreceni kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekeltséget, hogy a keresk. m. kir. miniszter 67269/1920 sz. rendelete szerint a következő vizsgadíjak fizetendők: a) a stabil gőzgépek és gőzmozdonyok kezelőitől, ha azok mint fűtők már képesítést nyertek volt, 30 kor. b) a gőzgépközvetői vizsgálatra jelentkező azon egyének, kik a gőzkazánok kezelésére nézve még nem nyertek képesítést, a gépközvetői vizsgálat díján felül a gőzkazán fűtői vizsgálatért 20 kor., c) a gőzkazánfűtők 20 kor. vizsgálati díját fizetnek.

— A volt király a Habsburg-kastélyban.

A zürichi lapok arról számolnak be, hogy Károly volt király a svájci Aargau kantonbeli Habsburg nevű helységben volt Eszterházy gróf, vadásza és két pap kíséretében, hogy meglátogassa a Habsburgok ősi kastélyát. A volt király, aki vadász kirándulása alkalmával került a kastélyba, hosszabb időt töltött az ősi falak között.

— **Ev. istentisztelet.** Az ág. hitv. ev. templomban vasárnap f. é. és hó 10-én délelőtt 10 órakor Jakobi R. Viktor ág. hitv. ev. h. lelkész végzi az istentiszteletet. Istentisztelet végzetével 11 órakor egyházi közgyűlés lesz, melynek tárgya: tisztviselők választása.

— **Megérezte halálát.** A napokban hunyt el váratlanul, alig két napi betegkedés után Kiss László debreceni timármester, aki keserves viszontagságok után került haza orosz hadifogságból. Itthon hamarosan összeszedte magát és nem is látszott rajta a kiállott szenvedések nyoma, pedig valami rejtélyes betegség lappangott benne, amit Szibériából hozott magával. A múlt héten váratlanul megbetegedett, de hozzátartozói nem gondoltak arra, hogy betegsége végzetes lehetne. Halálát megelőzőleg aludt és 11 órakor este ébredt fel. Fennhangon kérdezte:

— Hány óra?

— Tizenegy mondták.

— Két óra múlva már meghalok — jegyezte meg osendesen, a fal felé fordult és pontosan két óra múlva meghalt.

Ki tudja, milyen rejtélyes, nálunk ismeretlen betegséggel tört vissza a jégmezők hazájából: Szibériából a 38 éves erőteljesnek látszó ember? És még hányan lesznek, akik onnan hazatérnek és itthon fognak elpusztulni! Mennyi áldozata lesz még a háborúnak!

— **Felfüggesztett jegyző.** A h.-szoboszlói járás főszolgabírája Kis Mihály püspökladányi adóügyi jegyzőt hivatali visszaélések miatt felfüggesztette állásától és helyettesítésével Székely Sándor segédjegyzőt bízta meg.

— **Baross-szövetségi tagok!** Vacsoránk ma, szombaton este 8 órakor a Buzás-féle étteremben (Csapó-u.) lesz megtartva. Kérjük, hogy azon minél számban részvenni, s családjuk nőtárgait is elhozni sziveskedjenek. Az elnökség.

— **Térzene a városháza előtt.** 1920. okt. 10-én délelőtt 11 óra 30 perctől 12 óra 45 percig. Műsor: 1. Tisztikar induló Nőth A. 2. Rákóczy nyitány Keler B. 3. Arany kalapácska salon darab Eilenberg. 4. Pikáns lapok egyveleg Komzák. 5. Rigoletto opera ábránd Verdi G. 6. Csárdás induló Nőth A.

— **A villamos áldozatai.** Budapestről jelentik, hogy ott tegnap reggel az Üllői-úton a Mária Valéria barakk-kórháznál a villansin mellett felhalmozott kórház lesodorta egyik kocsit lépcsőjéről az utasokat. Egy embert, akinek személyazonosságát nem lehetett megállapítani teljesen összeroncsolott, 3 súlyos sebesültet a Szent-István kórházba szállítottak. — Kollár Ferenc családvasasztergályos iszonyu sebében meghalt. Egy Bogáti nevű embernek lábait metszél el a villamos. Számos kisebb sebesülés történt.

— **Az evőeszköz-tolvaj.** A mai világban, mikor minden drága, rendkívül elszaporodtak az ugynevezett félkalkulárok. Ezek minden elképzelhető dolgot lopnak, ami csak a kezük ügyébe esik. Különösen sok a tolvaj a vendéglőkben. Minden a kezükhöz ragad: pohár, üveg, evőeszköz. Buzás Lajos vendéglős már hónapok óta észlelte, hogy tányér, pohár, kés, villa, kanál stb. felszerelése napról-napra hiányosabb. Utóbb már az egész személyzet figyelni kezdett, míg végre megkerült a tolvaj E. sertés-kereskedő állandó vendég személyében. Mindig százassal vagy ezressel fizetett és mindig lopott. Nem is gyanakodtak rá. Minap azonban tetten érték. A tolvaj menekülni akart, de a személyzet utját állta és leleplezte. A kitűnő „vendég” zsebéből előkerült a kés, villa, kanál, amivel kárpótolni akarta magát a 100 koronás, jó lakomáért. Az enyveskező vendéget, aki különben jómódu díszlőncos, aki naponkint ezreket keres, feljelentették. A lopást nem tudja tagadni, ellenben azzal védekezik, hogy nem minden hiányzó evőeszközét ő lopott el.

— **Idősebb Kovács János festőművész kiállítására** megnyílik október 9-én szombaton d. e. 10 órakor az urali kaszinó dísztermében. Feljárt Kossuth-utca 3. a volt Első Takarékpénztár kanuán.

— **Harminc mázas pénz, mint makulatura** Bécsből jelentik, hogy a város pénzügyi bizottsága az 1918 évi 5, 20, 50 és 100 filléres szükségpénzek bevonását határozta el. Ez a pénz volt az első, amelyet az új Német-Ausztria területén állítottak elő, s azért kimondták, hogy gyűjtési célokra bizonyos mennyiséget megtartanak, a többit pedig mintegy 30 méterhátsát, mint makulatura papírt bocsájtják eladásra.

— **A notárius szőlőhámos újabb esete.** Ezelőtt két héttel megirtuk, hogy egy paraszt ember jelentkezett az Alföldi Takarékpénztárnál, aki magát Buray debreceni módos gazdának adta ki, ingatlanára kölcsönt kért. A takarékpénztár igazgatósága megszavazta a kölcsönkért összeget, azonban kiutalás előtt érdeklődött Buray személye felől a rendőrségen. Kiderült, hogy a kölcsönkérő furfangos csaló, kit le is tartóztattak, s neve Nagy József 37 éves debreceni földműves. Nagy József még akkor elmondta, hogy a csalásban részes egy „megyei ur” is, ki letartóztatásakor az utcán járkált. A „megyei ur” is belekerült ezen ügybe Szöcs Lajos volt rendőrbiztos személyében. Mind a két egyén ellen megindult az eljárás. Tegnap aztán Borsos György Ajtó-utca 43. sz. alatti lakos jelentkezett a rendőrségen, ki előadta, hogy valaki az Iparbanknál a nevében házára 16 ezer korona kölcsönt vett fel. A rendőrségen az a gyanu merült fel, hogy ezt a csalást is Nagy József követte el. Nagy Józsefet, ki az ügyészség foglya, kihallgatta a rendőrség ez ügyben is, aki aztán bevallotta, hogy ezt a csalást is ő követte el. A pénzen Szöcs Lajossal osztottak meg, aki a rá eső pénzből magának eszimat s ruhát vásárolt és mentségül azt hozta fel, hogy rongyos volt már régóta. Ezen ügyben is megindult Nagy József ellen az eljárás. Mire a tárgyalásra kerül a sor, talán egész halmaz család fog még kiderülni Nagy Józsefre és társára.

— **A vörös metely terjesztői.** Budapestről jelentik, hogy az államrendőrség a kommunista rüpiratok terjesztése ügyében még újabb hat embert tartóztatott le, közöttük Kókai Sándor vasesztergályos segédet, ki beismerte, hogy Bécsből pénzt kapott, összesen 12000 koronát, hogy Csongrád és Hódmezővásárhely vidékén megszervezzék a kommunista pártot.

— **Move-közlemény.** Felkérem a választmány tagjait, hogy e hó 9-én szombaton délután fél 4 órakor a felvételi irodában (Sas-u. 4. II—2 alatt) fontos tanácskozás végett feltétlenül, pontosan és teljes számmal jelenjenek meg. A titkár.

— **A Beniczky-Gömbös-affér.** A nemzetgyűlésen még az augusztusi ülések egyikén lovagias ügy keletkezett Beniczky Ödön és Gömbös Gyula között. A segédek abban állapodtak meg, hogy a felek súlyos feltételek mellett kárpárbaft fognak vinni.

— **Rendőri hírek. A szerelem áldozata.** Mint közelmúlt számunkban megirtuk Csiszár Katalin a Merkur szállodában lelőtte Keszérü Vince próba esendőt. — Keszérü csütörtökön este a csapatkórházban lésérülésébe belehalt. — **Lopás.** Erdős Károlyné, Ujkert, Lehel-utca 17. szám alatti lakostól ismeretlen tettes tegnap éjjel 11 darab csirkéjét ellopta. A rendőrség megindította a nyomozást a csibészek ellen.

— **Margit fürdő** állandóan és egésznap nyitva reggel 8-tól délután 5 óráig, vasárnap 7 óráig.

— **Utolsó szüreti multság** ez évben a Royalban, e hó 10-én vasárnap. Kezdeté d. u. 6 órakor, vége éjjel 12 órakor.

Take Jonescu a kis'antántról

Páris, okt. 8. Take Jonescu román miniszterelnök Petit Parisien munkatársával folytatott beszélgetés során újból hangoztatta, hogy a kis antánt elkerülhetetlen nehézségek ellenére is rövid időn belül a cselekvés terére fog lépni. Az orosz kérdésekre vonatkozólag kijelentette, hogy jelenleg nincs orosz kormány, mert a kaos mostani állapotát nem lehet kormányzásnak tekinteni. Románia egyébként érdeklődéssel tekintti Wrangel tábornok hadműveleteit.

Színház

Kardoss igazgató bemutatkozása. Jó előadás keretében mutatkozott be zsufolt ház előtt esütörtök este Kardoss Géza, a Csokonai színház igazgatója a debrecenieknek. Színrögzítették a „Heidelbergi diákélet” című színdarabot. A darab maga cikornyás német limonádé, mely nem a leghivebben adja vissza a Karlsburgi hercegi udvar s a heidelbergi diákság életét. Ha mégis jól mulatott a nagyszámú közönség, az csak az előadók kiváló művészi készségének tulajdonítható. A címszerepet, Károly Henrik herceg szerepét Kardoss Géza igazgató elsőrendűen játszotta meg. Két fő partnere volt Székely Zizi, ki híven személyesítette Katicát. Heltai Andor olyan Lutz komornyik volt, minő még Smolen Tóni se lehetett, figura szerepében finoman, izléselesen dolgozott. Juttner doktort, a herceg nevelőjét László Gyula játszotta. Nála már mindennapi dolog művészt nyújtani. Szigethy Jenő, Rónay Viktor és Torma Zsiga. de általában a többi szereplők is pompásan megállították helyüket. Az előadás a díszletek és Petrik József kitűnő rendezésével nagyszerű volt.

A színházak és mozgószínházak közleményei

Az **Udvöske** ez a csodaszép zenéjű látványos nagy operette ma, szombaton este 9 órában kerül színre a Csokonai színházban.

A **piros bugyellaris** ez a kitűnő népszínmű, vasárnap délután mérsékelt helyárakkal kerül színre a Csokonai színházban. A jegyek iránt igen nagy az érdeklődés.

A **Vigszínház szombat esti megnyitása** művészi esemény számba megy, tekintettel arra a magas színvonalú irodalmi műsorra, mely öt kis apróságot a legkiválóbb fővárosi írók színpadi munkáját és egy rakás magán számot foglal magában. Jegyek a Vigszínház pénztáránál kaphatók.

Jókai Mór „Lélekidomár” című regényének második részét állandóan telt házak előtt mutatja be az Uránia. Előadások 6 és 8 órakor. Jegyelővétel.

Nick Winter legújabb kalandja ma az Arany Bika moziban 6 és 8 órakor.

„**Az elrabolt szerencse**” című Astra-filmben kitűnő alakítást mutat be Carmen Cartellieri kettős szerepében. Bemutatja az Apolló 6 és 8 órakor.

Cesarina a világ urnője című nagyszabású kalanddráma Budapesten szenzációs sikert arat. A debreceni közönségnek hétfőn mutatja be az Uránia.

Az **Apollóban** ifjúsági előadás van ma kitűnő műsorral délután 4 és 5 órakor. Holnap vasárnap délelőtt 11, délután 3 és 4 órakor.

Törvénykezés

A **szoboszlói kommunisták.** Ma két hajdusoboszlói kommunista felett ítélték a gyorsított ötös tanács. Az egyik Kemecsei Lajos, aki a szoboszlói munkástanácsnak volt tagja, majd Jászberényben termelőbiztos lett. Rablásai, zsarolásai, orgazdasággal volt vádolva, mert a székely huszároktól elvett 8 lovat, azonkívül jogtalanul pénzt s fizetést vett fel. Ferenczy Tibor vádbeszéde után a törvényszék 1 évi börtönrre ítélte.

A másik szoboszlói vádlott M. Kovács Gábor, az ottani direktoriumnak és munkástanácsnak tagja orgazdaság és család vétsége miatt ült a vádlottak padján. Ugyanis a bolsevisták menekülésekor ő is segített az állampénztárból 129 ezer, a Hajdumegyei Takarékpénztártól 120 ezer koronát elvinni, 3000 korona menekülési segélyt vett fel, azonkívül két hét alatt napi 25 ezer korona fizetést szedett. Több szoboszlói tanu kihallgatása és a perbeszéd után kihirdette Benkő Lajos elnök az ítéletet, mely szerint M. Kovács Gábort 2 évi fogházra s 3 évi hivatalvesztésre ítélte. A büntetésből 5 hónapot kitöltöttnek vett a bíróság.

Szabó János

uri szabósága és egyruházati cikkek raktára
Püspöki palota. (Nagytemplommal szemben.)

SPORT

A budapesti főiskolai bajnokságok. Vasárnap rendezik Budapesten a főiskolai atletikai bajnokságot, amelyen a DEAC kiváló atletistáiból is többen indulnak. Az utolsó atletikai verseny. Vasárnap rendezte a MOVE ebben az évben az utolsó atletikai versenyt. Debrecenben a tavaszig már nem lesz több atletikai verseny.

DEAC-DMTK. A bajnoki szezonnak nem sokára a közepére érünk. Hétről-hétre érdekesebb bajnoki mérkőzések kerülnek sorra. Vasárnap az úgyszólván pályán az egyetemi csapat a DMTK csapatával, előzőleg a DTE a Nyomdászokkal küzd.

Rose Nyelviskola

SZÉCHENYI-UTCA 42. SZ.

Valutaárfolyamok

Budapest, október 8. (Nemz. St. tel. jel.)
A budapesti tőzsdén ma a következő árfolyamokat jegyezték: Napoleon 1075—1001, font 1298, Leva 565—70, dollár 355—359.50, frank 13.15, márká 545—5.50, líra 14.02, rubel 349—50, lei 660—40, szokol 446—460, Bécs 1065—1065, frank dinár 10.85—1065.

Dollárt!!

és más idegen pénzeket legmagasabb napi áron vált be

Gótsch Sándor bank-
irodája
Debreczen **38.** Főposta mellett.
Piacz-utca

Derecskén a község házával szemben, — legforgalmasabb helyen, a község központjában, „Szarka” emeletes épület mely áll 19 helyiségből, 1 istállóból, magtárral, 1 szobával a magtár mellett, szivattyus kúttal, két sertésórával, két pincével, szabadkézből. — Ugyanítt eladó 1 drb szak gépeke, tárcsás, 4 vasu, 1 dró nagy szecskavágó gép, géperőre szíjtárcsával, 7 darab modern versenyistálló öntött vas járóval stb. Megtekinthető és értékelhető a tulajdonosnál **Arany Józsefnél, Derecske**

Pk. 1363—1920. sz.

Hirdetmény

A hajduböszörményi kir. járásbíróság közhírré teszi, hogy Salánki Julia Pap Sándorné hadházi lakos részéről a 210000—1919. L. M. rendelet alapján előterjesztett kérelem folytán Pap Sándor és Rác Zsófia szülöktől 1881. szept. 14-én született, 1900. jan. 22-én Salánki Juliával házasságra lépett és 1914 július 28-án a cs. kir. 39-ik gyalogezredbe Debreczenbe bevonult és 1914 szept. 1-én a második menetszázzal a harctérre ment és onnan utólag 1914 szept. 27-én tábori postával hazairt Papp Sándor hajdubadházi volt lakos holtaknyilváníttas iránt az eljárást a mai napon megtartotta és az eltűnt részére ügygondnokul dr. Kozma Imre ügyvédet rendelte ki.

Felhívja a kir. járásbíróság az eltűntet és mindenképpen, hogy abban az esetben, ha az eltűnt életbenlétéről, tartózkodási helyéről, halálának vagy eltűnésének körülményeiről, vagy a holtaknyilváníttas szempontjából fontos egyéb körülményről, így különösen arról lenne tudomása, hogy az eltűnt a fentebb jelzett időn túl még életben volt, ezt a hirdetménynek a bíróságnál történt kifüggesztésétől számított 60 nap alatt jelentse be a járásbírósnak, mert ellenkező esetben a bíróság az egyébként kiderített tények alapján fog a holtaknyilváníttas kérdésében határozni.

Hajduböszörmény. 1920 június 29.

Korondy sk.
kir. járásbíró.

Zákány József

fuvarozási vállalkozó
PIACZ-UTCZA 43. SZÁM.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kitűnő hangu

keresztúros zo gora eladó, Varga-u. 11. 1 ajtó.

Eladó

sarok ház Egyház-téren Nyomtató-u. 2. Vár-utca 9. számú nagyjövőjű 100 méter utcai fronttal, mely magában foglal 4 rendbeli lakás és 3 üzlethelyiséget és ezenkívül egy házmeztéri lakást, évi jövedelme 16000 korona. Értekezhetni Debreczeni Gazdák Bankja, Kossuth-u. 17.

Zongora

kitűnő gyártmány eladó. Meszena u. 2.

Elutazás

miatt 3 szoba, konyha berendezés eladó. Cim a kiadóba.

Eladó

6000 cement téglá, 2 nagy tokos ajtó és 2 vaskályha Vár-u. 8.

Kőváry és Altmann

szűcsök, piac 42. Pannónia épít. let. Bármilyen szakmába vágó munkákat pontosan és jutányosan készítenek.

20289—1920.

Telikabát

meleg, jó állapotban, férfiak és férficipő eladó. Szentanna 5. I. emelet.

MINDENFÉLE

Nyomtatványt

izléselesen és jutányos áron készít a MAGYAR NEMZETI KÖNYV- ÉS LAPKIADÓVÁLLALAT BESZV-TÁRSASÁG.

Eladó

18 m. hold tanyás föld jó gazdasági épületekkel város alatt. Gazdák Bankja. Kossuth-u. 17.

Rikkancsok

felvétetnek fix tizedekkel és jutalékkal lapunk kiadóhivatalában

Elsőrangú

női és férfi munkaerők felvétetnek Riskó és Társa női divattermébe.

Bélyeggyűjtés és véső-intézet

PAULÓ I.
Batthyányi-u. 22.
telefon: 1365.

Hirdetmény

A városi Tanács a 214—1920. bkgy. sz. szabályrendelet 9. §-a alapján közhírré teszi, hogy a város szorosabb értelemben vett belterületére vonatkozólag a telekértékkadó kivetési munkálata az 1919., 1920. és 1921. évekre elkészült és számvevőszéki megvizsgálás után a f. évi október hó 11-től kezdődő 30 napra a városi adóhivatalnál közszemlére lesz kitéve.

Amidőn a városi tanács ezt közli, egyben jelzi, hogy ezen határidő alatt a megállapított telekérték és a kivetett adó összege ellen a városi tanácshoz felszólamlással lehet élni.

Felszólamlással a tisztí főügyész és minden érdekelt fél élhet és pedig nemcsak az ő terhére, hanem másnak a terhére megállapított telekérték ellen is.

Annak a felszólamlásnak, amely a felszólamlással élő és tulajdonos társai, illetőleg a többi haszonélvező vagy öröklélő terhére történt megállapítás ellen irányul, halasztó hatálya van.

Közli egyben a városi tanács, hogy a 214—1920. bkgy. számú közgyűlési határozat értelmében az 1919. évi telekértékkadó a f. évi december 31-ig fizetendő be, ezen idő után kamattal fog számíttatni, az 1920. évi telekérték adónak első három negyedévi részlete az 1921. évi június 30-ig fizetendő, utána e naptól fog kamattal számíttatni.

Az 1920. évi telekértékkadó negyedik negyedévi részlete, valamint az 1921. évi telekértékkadó a rendes negyedévi időközben fizetendő.

Debreczen. 1920. október.

A városi tanács.

A „KERESZTÉNY FATERMELŐ SZÖVETKEZET” TAGJAI

Tűzifára

rendelést eszközölhetnek állandóan úgy hasáb mint aprított állapotban minden mennyiségben, előleg befizetéseket el fogadjak, új tagokat felvesszük, a számlát a hó 20-án kezdetét veszi.

Polyánszky Oreszt tűzifa és szén kereskedő
Piac-utca 58. és Szoboszlai-ut 1.
181. TELEFON 182.

Koros Sándor

térfi-szabó Baleszben Piac-u. 69.
Baját készíttel alogás térfi öltönyök kaphatók.

FORGÁCS I.

műorás
Bádagos-u.